

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی کرمان

راهنمای مصرف دسته دارویی ضدسایکوز

سوپروایزر آموزش سلامت: ملاشیخی

رابط آموزشی: هلاله طاهری

SE H-ED-PA-095-01

1404

داروهای ضد سایکوزیس اساس درمان اسکیزوفرنی را تشکیل می دهند. درمان با این داروها با اختلال در کنترل قند خون همراه است. گزارشاتی مبنی بر افزایش وزن و اختلال در تحمل گلوکز به دنبال درمان با داروهای ضد سایکوزیس غیر تیپیک ارائه شده است. هدف از این مقایسه تاثیر درمانهای مختلف ضد دیابت بر کنترل قند خون در بیماران مبتلا به اسکیزوفرنی است.

کلروپرومازین، فلوپنازین، تیوریدازین، هالوپریدول، فلوپنتیکسول، آلانزاپین، کلوزاپین، ریسپریدون، آریپیپرازول، پرفنازین، تیوتکسین و تری فلوپرازین از جمله داروهای ضدروانپریشی هستند. مکانیسم اصلی اغلب این داروها مهار گیرنده های دوپامینی در مغز است. داروهای آنتی سایکوتیک جدیدتر اغلب عوارض پارکینسون کمتری دارند.

نحوه مصرف:

مصرف این داروها باید حتما تحت نظر پزشک باشد. خصوصا در مصارف طولانی مدت زیرا ممکن است نیاز به بررسی آزمایشات خونی و کبدی باشد.

در صورت مصرف داروهای دیگر پزشک معالج را آگاه کنید.

درمصرف برخی از این داروها از مصرف داروهای ضد سرماخوردگی و ضد سرفه و آلرژی باید پرهیز

شود. (برای مثال پرفنازین و تیوریدازین)

به هیچ وجه نباید با الکل استفاده شود و مصرف همزمان با سایر داروهای روان گردان باید تحت نظر پزشک باشد.

در صورت داشتن دیابت پزشک خود را مطلع کنید.

ممکن است برخی داروها اثر روی میزان قند داشته باشند. مانند الانزاپین

در مجموع، داروهای ضد روانپریشی در موارد زیر مصرف می شوند:

- اسکیزوفرنی (و طیف اختلالات مرتبط با آن، از جمله اختلال اسکیزوافکتیو و اختلال اسکیزوفرنیفرم)
- اختلال دوقطبی
- شیدایی
- اختلال افسردگی اساسی با ویژگی های روان پریشی
- اختلال هذیانی
- آشفتگی شدید
- اختلال شخصیت مرزی
- زوال عقل
- هذیان
- اختلال روانپریشی ناشی از مصرف مواد

در مصرف داروهای از این دسته

دارویی:

ممکن است برخی بیماران دچار یبوست شوند که برای جلوگیری از آن بهتر است رژیم حاوی میوه جات و سبزیجات مصرف شود.

در زمانی که نشسته اید یا در وضعیت استراحت می باشید بهتر است به آرامی بلند شوید و نباید به طور ناگهانی بایستید زیرا ممکن است در صورت ناگهانی ایستادن یک سرگیجه گذرا احساس کنید. (در حد 2 الی 3 ثانیه) بهتر است داروها با آب فراوان مصرف شوند زیرا در آب و هوای گرم ممکن است دچار گرمزدگی شوید و حتی المقدور در محیط خنک بمانید.

در صورتی که خشکی دهان ایجاد شد جهت مقابله می توان آدامس بدون شیرینی استفاده کرد یا نوشیدن فراوان مایعات.

از حمام یا سونا یا داغ استفاده نکنید زیرا سبب کاهش فشارخون می شود.

در مصرف این دارو بهتر است در معرض مستقیم آفتاب قرار نگیرید.

می توان از یک ضد آفتاب (طبق تجویز پزشک) استفاده کرد جهت جلوگیری از حساسیت به نور در برخی بیماران که ممکن است حساسیت ایجاد شود.

عوارض جانبی بسته به نوع دارو و شرایط شخص متفاوت است. عوارض جانبی داروهای ضد روان پریشی شامل موارد زیر است:

- **اثرات حرکتی:** لرزش، سفتی عضلات و تیک ممکن است رخ دهد. هر چه دوز بالاتر باشد، این اثرات شدیدتر است. خطر این اثرات ممکن است با داروهای ضد جنون نسل دوم کمتر از داروهای قدیمی تر باشد
- **سرگیجه:** احساس سرگیجه، به خصوص هنگام برخاستن از حالت نشسته یا خوابیده ممکن است رخ دهد.
- **افزایش وزن:** تصور می شود که برخی از داروهای ضد روانپریشی نسل دوم بر حس سیری در افراد تأثیر می گذارند. آنها همچنین می توانند آرام بخش باشند. این دو اثر می تواند منجر به افزایش وزن شود.
- **دیابت:** اسکیزوفرنی یک عامل خطر برای دیابت است. داروهای ضد روان پریشی نیز می توانند این خطر را افزایش دهند.

تحریک و آرام بخشی: برخی از افراد هنگام مصرف داروهای ضد روان پریشی احساس می کنند نمی توانند حرکت خود را متوقف کنند. این اثر ممکن است با بدتر شدن بیماری اشتباه گرفته شود تا یک عارضه جانبی دارو. همین داروها نیز می توانند اثر معکوس داشته باشند و باعث ایجاد احساس خستگی در افراد شوند. برخی از افراد ممکن است احساس خستگی یا رخوت کنند و برخی ممکن است هر دو را همزمان احساس کنند.

- **دیسکینزی دیررس:** به ازای هر سالی که فرد داروهای ضد روان پریشی مصرف می کند، پنج درصد احتمال ابتلا به دیسکینزی دیررس (TD) وجود دارد، وضعیتی که باعث می شود افراد حرکات غیرارادی تکراری داشته باشند. خطر این عارضه با آنتی سایکوتیک های نسل اول بالاتر است، اگرچه ممکن است با داروهای نسل دوم رخ دهد. دیسکینزی دیررس می تواند با قطع مصرف دارو بدتر شود و دائمی باشد.
- **سندرم بدخیم نورولپتیک:** این عارضه نادر اما جدی معمولاً با استفاده از دوزهای بالای داروهای آنتی سایکوتیک معمولی در اوایل درمان همراه است. علائم عبارتند از تب، سفتی عضلات و هذیان

رعایت بهداشت در مصرف این داروها لازم است. علائمی مانند ناراحتی یا کسالت عمومی، تب را گزارش می دهد.